

skim na Wschodzie w celu zbadania ducha mieszkańców katolickich, szczególnie zaś słowiańskich prowincji Turcji, poinformowania się o ich prawdziwych dążnościach a osobliwie wysłuchania intryg i środków, jakimi się tamże propagandę moskiewską posługują. Czynność ta koncentruje się podczas opróżnienia posady ambasadora francuskiego w Carogrodzie w rękach barona d'Avril, generalnego konsula francuskiego w Bukareszcie, przeciwnika Moskwy i wielkiego polski przyjaciela. Pan d'Avril, znający nasz język, naszą przeszłość i obecne położenie, nasze troski, cierpienia i nadzieje, nie da się ująć i zbić z toru nieludowymi słowami p. Ofenberga i nie zabraknie mu z pewnością cywilnej odwagi, by rzecz, którą bystre jego oko niezaawodnie dostrzeże, po jej prawdziwym nazwać imieniu.

PRUSY.

Berlin, 20 listopada. Książę następcą tronu pruskiego powrócił dziś z rana, w towarzystwie generała piechoty i komendującego generała 5 korpusu armii pruskiej Steinmetza, generała-majora i dowódcy 14 dywizji Blumenthala, pułkownika i dowódcy pierwszego pułku pieszo-gwardyi Kessel, majora Walthera i kapitana w sztabie generalnym Hahnkiego, z Petersburga i udał się natychmiast do Poczdamu.

Król Wilhelm słuchał dziś przed południem raportów przybyłych oficerów z Petersburga, którzy księcia następcę tronu w podróży do stolicy carów rosyjskich towarzyszyli. Następnie przyjmował generała Rohrscheida, komendanta fortecy Königstein i kilku innych oficerów w obecności gubernatora Berlina, generała jazdy hr. Waldersse i komendanta Berlina, generała jazdy Alvenslebena. Jutro udaje się król z orszakiem przez Magdeburg i Halberstadt do Blankenbura, gdzie się odbędzie polowanie dnia 22 i 23 b. m. W dniu 24 b. m. wraca król do Berlina.

Następcą tronu angielskiego, książę Wales, wracając z Petersburga, ma przybyć do Berlina pojutrze i zabawi kilka dni na dworze królewskim.

Książę Radziwiłł, cesarsko rosyjski generał i generał adjutant, wyjechał ztąd do Frankfurtu n. M.

Wynalazca broni iglicowej, tajny radca komisyjny Dreyses, obchodził dziś w Berlinie 80-letnią rocznicę swych urodzin.

Nordd. Allg. Ztg. donosi urzędowo: „Tutejsze dzienniki zajmują się myślą, jakoby rząd zamierzał jeszcze w biegu obecnej kadencji sejmowej wnieść projekt o odpowiedzialności ministrów. Oczekiwano to zdaleka się być przedwcześnie. Pominąwszy już kwestyę zasadniczą, uznana jest we wszech stron konieczność, aby obecny parlament nie długo obradował ze względu na powołać się mający parlament niemiecki, a zatem roboty należy ograniczyć na te przedmioty, które konieczne sąłatwienia wymagają. Z tego powodu odstąpiono już i od innych projektów, nad którymi roboty już były rozpoczęte i dla tego nie jest prawdopodobną, aby tak ważna kwestya, jak owa, która tak wszechstronnych rozstrząsań potrzebuje, obecnie oddana być miała pod obrady.“

Według wiedeńskiego korespondenta do gazety Pall Mall miał się baron Beust krótko przed zamianowaniem swoim cesarskim ministrem w następujący sposób wysłowić o polityce, jakiej się Austria trzymać powinna: „Austria nie powinna się zrzec swego stanowiska w Niemczech za żadną cenę, i nie powinna również pozwolić, aby Niemiec Poludnie pokłoniło się przed Związkiem północno-niemieckim. Bezpośrednim skutkiem zetknięcia się austriackich i pruskich granic pod Solnogradem (Salzburgiem) byłoby wysysaniem niemieckich prowincji austriackich przez Prusy, części Tyrolu włoskiego przez Włochy a Galicyi przez Rosyją. W obec kombinacji tych trzech państw Austria byłaby bezwładną, a jedynym środkiem zapobieżenia tej kombinacji jest utworzenie południowej silnej koalicyi z niemieckimi prowincjami austriackimi na czele. Prócz tego należy pojednać się z Węgrami i Galicyanami, udzielać im pewnej niezależności od rządu centralnego. Węgrami trzeba przedstawić niebezpieczeństwo, na jakieby byli wystawieni, gdyby się Rosyja udało rozszerzyć granicę aż do Karpat i rozpocząć przez swych agentów działalność pomiędzy Bośniakami, zamieszkanymi położoniu spadek Karpatów. Równocześnie należy szczególnie uwzględnić narodowość polską w Galicyi, jako najślisniejszego sprzymierzeńca przeciwko zaborczym tendencyjom rosyjskim.“

Wiadomo, że królestwo Saksie nie ma już w Anglii swego reprezentanta, jako też, że Anglia zniosła swego poselstwo w Dreźnie. Otóż Dresdner Nachrichten piszą obecnie o dalszych zwinięciach poselstw co następuje: „Podług wszystkiego, co się słycać o zniesieniu zagranicznych poselstw przy tutejszym dworze, należy się obawiać, że i poselstwo cesarsko-francuskie w Dreźnie rychlej czy później zaprzestanie wypełniać swych funkcji.“

Okólnikiem z dnia 25 października rozkazał rząd pruski reprezentantom swoim konsularnym w Francyi, aby przejechali również reprezentacją interesów hanowerskich, sassawskich, Hesijskiej Elektoralnej i Frankfurtu n. M. Dotychczasowy konsul hanowerski w Paryżu, p. Aleksander Goldschmidt, wydał już pięciokrotnie, archiwa itd. pruskiemu konsulowi. Inne konsulaty wrotce to samo uczynią. W innych jednakże miastach francuskich wzbraniają się konsulewice hanowerskie wydać powierzonych im papierów itd. konsulom pruskim. Gazety berlińskie mają atoli nadzieję, że rząd francuski odbierze konsulom hanowerskim exequatur.

Radzę apellacyjnego sądu w Bydgoszczy Finka powołano znowu jako pomocniczego radcę do najwyższego trybunału w Berlinie, podczas trwania sejmu. Jak się

zdeje, radca Fink i tym razem udział weźmie w rozstrzygnięciu najwyższego trybunału co do wolności mówienia w izbach pruskich.

Tymczasem nazaczył marszałek izby poselskiej trzy dni w tygodniu na posiedzenia plenarne, a mianowicie poniedziałki, środy i piątki. Zaprowadzenie gazu w lokalu posiedzeń izby poselskiej prawie już ukończono. Obawiają się jednakże, że z powodu tego powietrze w lokalu będzie bardzo duszące.

Wzmiankowane często równe uzbrojenie pruskiej artylerii połowę w 4 funtowe ciagnione armaty rozporządzone temi dniami. Uzbrojenie to ma być przedewszystkiem zaprowadzone w nowo tworzących się pułkach. Z powiększeniem armii pruskiej na stopie pokojowej powiększą i sztab generalny. Zwiększony on będzie o 3 pułkowników (szefów sztabu nowych trzech komend korpusowych), o 9 majorów i 6 kapitanów. Prócz tego wielki sztab generalny w Berlinie otrzyma większą liczbę oficerów. Jest zresztą w zamiarze wybudować w Berlinie obszerny hotel sztabu generalnego i to już na przyszłą wiosnę.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Po dwuletniej blisko próbie przyszedł czas rozrachunku carskiego z dwoma general-gubernatorami prowincyi zabranych. Kaufmann, usunięty z urzędu, dostał urlop na jedenaście miesięcy bez żadnego innego przeznaczenia, a awansu lub nagrody, jak to zwykle ma miejsce z podobnymi dostojnikami nawet wtedy, gdy na niezadowolone carskie zasługują. — Nielaska carska wcale nie spodzianie dotknęła satrapę litewskiego, któremu dzienniki rosyjskie dotąd nie przestają sypać pochwał, przypisując jego inicjatywę ukaz z dnia 22 grudnia r. z, nakazujący Polakom sprzedać dóbr, oraz pomysł założenia banku dla wspierania nabywców rosyjskich. — Dwa te środki uważane są przez rząd i dziennikarstwo rosyjskie za podwalnice dzieła zmoskwienia ziem polskich, a jednak autora ich tak wielka i bezprzykładna spotkała niełaska. — Ogronne bo też, jak powszechnie wiadomo, działa się nadozrywać wszelkiego rodzaju; nadto, co stokrój gorsza w obec rządu carskiego, nadozrywa te, rozgłaszane z tryumfem jako środki mające kraj zmoskwiczyć, nie prowadziły wcale do celu, a za cały skutek obrażenia wywoływały nie, tylko w tych, przeciw którym były skierowane, ale i w tych nawet, na korzyść których posługiwały. Natomiast Beza, działający z większym spokojem a mniejszą ostentacją, otrzymał order, obok reskryptu carskiego wyrażającego uznanie dla położonych zasług. — Te dwa przykłady posłużyć mają dla nominowanego następcy Kaufmanna za szablon, jak ma postępować dla przyszłych tasi carskiej. — Ciekawe blądźliby ten, kto by sądził, że wskazówka ta skierować ma postępowanie nowego general-gubernatora Litwy ku większej względom Polaków sprawiwości i łagodności; sam hr. Baranow i to bawiąc jeszcze w Petersburgu, zjadł wszystkie zmiany i kierunki wypływają, a więc mogąc tam najlepiej chęci rządu ocenić, zupełnie inaczej rzecz tę pojął. — Ciekawość jest nader w tym względzie korespondencyja z Wilna do Moskowskiej Wiedomości, charakteryzująca wyborniczo wpływ, jaki na czynowników tamecznych wywarło usunięcie Kaufmanna, a zamianowanie Baranowa, boć na złoźnie zawsze czapka gore; maluje ona oraz miłe uczucie błogiego zadowolenia, gdy toż czynownictwo, z pierwszych już zaraz kroków nowego gubernatora, odgadło w nim, nie widząc jeszcze jego twarzy, godnego następcę Murawjewa. — Oto ciekawsze wyjątki ze wspomnianej korespondencyi:

„Strach panicy, który tutejsze społeczeństwo rosyjskie opanował, był naturalnym skutkiem pogłosek, jakie krążyły pojęły o mającej nastąpić radykalnej zmianie w systemacie zarządu gubernii zachodnich, o zamiarze zaprowadzenia w kraju instytucji ziemiańskich i pozostawienia w nich tutejszej szlachcie polskiej takiegoż wpływu, jaki posiada w guberniach wewnętrznych dzierżawstwo rosyjskie itp. — Lecz ani strach ten paniczny, ani triumf szlachty nie był długo trwałym; nie dłużej trwały one teraz jak i po uwolnieniu hr. Murawjewa. — Otrzymał przez wiele osób listy z Petersburga przedko wwały to przekonanie, że pomiędzy zmianą osoby a pogłoskami o reakcyi nie maż nic wspólnego, i że, przeciwnie, oczekiwano, iż kapitał dla kraju kwestya — osiedlenie masy właścicieli rosyjskich wyjdzie narezucie z tego smutnego stanu, w którym się znajdowała ostatnimi czasy w zawiadującej tą sprawą instytucji miejscowej, i że stanie się ona celem szczególniej troskliwej ze strony wyższej administracyi krajowej. Początko nawet powtarzało, jakoby studiowano i opracowywano w Petersburgu polityczny program działania — program prowadzący różnemi drogami do jednego i tego samego celu: zmoskwienia kraju, które stało się tutaj ostatnimi czasy rozgłosnym frazesem, służącym za pokrywę dla różnego rodzaju paliatywnych środków. — Do tych wszystkich pogłosek dodać należy wiadomość o mającym nastąpić pewnego rodzaju oświeceniu osobistego składu różnych kół administracyi tutejszej. — Nie wiem, ile jest prawdy w tych pogłoskach: niedaleka pokazuje przyszłość; wiem tylko, że społeczeństwo rosyjskie uspokoiło się nieco, a patrioci polscy stali się jeszcze wstrzeźliwiejszymi niż przedtem. — Wcale im nie po myśli wypadła okoliczność, że zadekretowane jeszcze w początkach września, a mające być właśnie teraz dokonane skasowanie jednego z kościołów, położonych w okolicy Wilna, wcale nie zostało zmienione, jak tego ci panowie oczekiwali. — Jeszcze bardziej zbija patryotów z tropu następna wiadomość, która szybko całe obiegła miasto: jeden z obwinionych księży miał być pociągnięty do odpowiedzialności; owóż nie tylko żadna w tym nie nastąpiła odmiana, lecz stopień kary powiększonym został, a nadto władza wyższa (oczywiście nowy general-guber-

nator. Przep. tłum.) zrobiła gubernatorowi zapytanie, czy nie należy pociągnąć do odpowiedzialności i dziekana tego dekanatu, do którego obwiniony ksiądz należał.“

Ex ungue leonem. — Nowy general-gubernator pokazał pazury, z których wywieziony w szkole Murawjewa i Kaufmanna działy i cze poznali bez trudu, że koniec końców, pomimo różnych gawęd i pogłosek, jeszcze raz będą mieć sprawę z jednym ze swoich.

FRANCYA.

Paryż, 18 listopada. Mówią tu, że gabinet florencki, nie czekając na przyjazd generała Fleury do stolicy Włoch, przysłał tu depeszę, wyjaśniającą szczegółowo stanowisko włoskiego rządu wobec zbliżającego się terminu wycofania wojsk francuskich z Rzymu. W depeszy tej zaręcza podobno p. Visconti Venosta, że rząd króla Wiktora Emanuela ani na krok nie odstąpi od zobowiązań, jakie nań wrześniaowa konwencya wkłada. Zadanie włoskiego rządu, jak mówi depesza, dwójaki jest natury. Czując on musi najprzód nad tem, aby ze strony Włoch granice i samodzielność papieskiego państwa nie zostały naruszone. Pod tym względem ponawia rząd Wiktora Emanuela jak najroczystsze zaręczenia. Ale jest zarazem obowiązkiem tegoż rządu, najusilniej dokładać staran, aby wewnątrz papieskiej posiadłości po wycofaniu wojsk francuskich nie przyszło do nieczesnych wstrząśnień. Rzecz naturalna, że usilowania te mogą tylko na moralnym polegać wpływie i na odpowiednich radach. Rady te dano ponownie a zaręczenia, otrzymane od przywódców narodoowego stronnictwa w Rzymie, dostateczną powinny być rękojmią, że gabinet cesarza Napoleona i pod tym względem może być spokojnym. Gdyby zaś rząd papieski, nie nagleżni żadnym w granicach swego państwa niepokojami, miał się chwycić polityki wyzywającej, natenczas już gabinet florencki żadnej za dalsze jej następstwa nie może na siebie przyjąć odpowiedzialności. Takiej osnowy ma być depesza p. Visconti Venosta a co do możliwych ewentalności, o których depesza w końcu wspomina, już prawie wątpić nie można, że do nich nie przyjdzie, i że Papeż usłucha rady tych, którzy obok najczystszej współczucia kierują się względami zdrowej polityki i Rzymu opuścić nie radzą, skoro spokojność stolicy św. zakłóconą nie zostanie. Wielu członków znakomych rodzin francuskich, którzy już dawniej służyli w wojsku papieskiem, wyjechało tu ztąd do Rzymu, aby Ojcu św. ofiarować wojskowe usługi swoje.

W odpowiedzi na znane zarzuty półurzędowej korespondencyi rosyjskiej, czynione Austrii z powodu sprawiedliwego uwzględnienia narodowych życzeń Galicyi, gorliwie dziś tutejsze dzienniki przemawiają w obronę Austrii. France ma nadzieję, że zżymanie się Rosy nie sprowadzi gabinetu wiedeńskiego z raz obranej drogi, tak jak się Austria nie ulęka pruskich groźek, gdy baronowi Beustowi ofiarowała tę ministerstwa spraw zagranicznych. Ostatni ten ustęp pomienionego artykułu brzmi: „Niedawno jeszcze oparła się Austria nader stanowczo i z prawdziwą godnością naleganiom Prus, pragnących przeszkodzić nominacyi pana Beusta; nie ścierpiała tego, aby się obce mocarstwo mieszało do wyboru jej ministrów i urzędników i narzucało jej, że tak powiemy, proces tendencyjny, zanim charakterystyczne nie nastąpięć się fakta. Wykazawszy berlińskiemu gabinetowi bardzo wydatnie drogę polityki swojej, obstarwał cesarz Franciszek Józef tym silniej przy wyższych prawach udzielnosci swojej i — pan Beust został następcą Mensdorffa. Dziś Rosya podobne rości pretensye. Ale jakież z tej sytuacji wynikną następstwa? Rosya mogłaby wtedy dopiero zerwać stanowczo z Austrią, gdyby była pewną przymierza z Prusami. Lecz plany odpowiednie jeszcze nie dojrzały dostatek.“ Niemniej obraża się Journal des Débats na rozszczenie Rosyi i obiegającym wieściom o zamierzonym odwrocie hr. Gołuchowskiego z posady namiestnika Galicyi żadnej nie daje wiary. W obudzeniu w Galicyi ruchu narodowym widzi Journal des Débats jedynie, objawy prawowitego zadowolenia galicyjskiej ludności. Tak samo i Presse z goryczą mówi o rosyjsko pruskich zamiarach i sądzi, że chociaż pozornie nie istnieje jeszcze rosyjsko-pruskie przymierze, to jednak akcyi rosyjsko-pruskiej niezadługo wyglądać należy.

Zabawne tu nadchodzi wyjaśnienie wczorajszej pogłoski o nieszczęściu, które ksiądz Walli spotkać miało. Książę jest, jak wiadomo, doskonałym jeźdźcem; a że na cześć jego wyprawił car polowanie na dziki, donosił o tym wyścig z angielskiej korespondencyi z Petersburga, ogłoszony plakatami. Doniesienie to było lakoniczne: „The Prince of Wales skilled in hunting“ (ksiądz Walli dzielnie poluje). Zamiast skilled czytał ktoś z przechodniów killed (utracił życie). Wieść się piorunem rozbiegła, a telegram rozniósł ją na wszystkie strony. Relata referimus.

WŁOCHY.

Florencya, 14 listopada. Dziennik Italia zastanawia się nad prawdopodobieństwem prusko-rosyjskiego i francusko-austriackiego przymierza. O stanowisku Włoch w obec tych aliansów i ich następstw wyraża się pomieniony dziennik, jak następuje: „Włochy pozostały poza temi kombinacyami i mogą jedynie być z tego zadowolnionem. Włochy przez to zachowają swą niezależność, i jeżeli starcie nastąpi, natenczas będą miały wolne pole przystąpienia do tej strony, do której interesy kraju powoływać będą. Interesy Włoch, mogą jedynie być interesami cywilizacyi, której sprawa dziś, więcj jak kiedykolwiek, nierozdzielna jest od sprawy włoskiej.“

O misyi francuskiego generała Fleury i o stanie kwestyi rzymskiej pisze korespondent tutejszy do Journal des Débats: „Generała oczekują we Florencyi, gdzie

notyfikować będzie opuszczenie Rzymu przez Francuzów przynosząc zarazem ze strony cesarza Napoleona umiarkowania i rozumu. Rady te są wyborne, lecz razem zbyt czyste, gdyż rząd włoski jest zdecydowany kazać się tak umiarkowanym, jak tylko można i wykładką wrześniowym nie tylko pod względem brzmienia, również pod względem jego ducha. W chwili obecnej się tylko zmienili. Rząd włoski żyje sobie, ażeby pień w Rzymie pozostał, i dołoży wszelkich starań, są w jego mocy, ażeby Pius IX nie miał przynajmniej jednego powodu oddalenia się z Rzymu. Stronnictwo tomist ultraмонтaniske nastaje na Papeża, ażeby browalnie udał się na wygnanie, a obawiać się nie są rady owego stronnictwa nie były wysłuchane. Cielowo ta sprzeczność leży w logice stronnictw. Oczywiście jest, że Papeż, jeżeli zostanie w Rzymie, rychlej później pogodzić się musi z rządem włoskim, który bymniej nie ma oohoty pozwolić Papeżowi odegrać rolę sładowanego. Duchowieństwo włoskie skłania się do poddania. W końcu dodaje korespondent: „W tej chwili jest mi jasnym, że Pius IX całkowicie jest panem swego postanowienia. Znajdzie on raczej wsparcie jak nieprzyciela w rządzie włoskim.“

Podług Gazetta di Firenze wynosi czysty dochód z duchownych patrymonijów w Królestwie Włoskiem, z jankiem Wenecyi i obecnych prowincyi państwa kościelnego, jak następuje: Duchowne kasy Turynu i Neapolu 10,389,646 lirów; religijne korporacye, które zniżyły być mają, 11,035,575; zebrzące korporacye religijne 298,221; siostry Miłosierdzia 163,777; pensye biskupie 5,555,349; seminaria 8,225,011; kapituły, kościoły i bendy 8,558,780; probostwa 14,563,688; sukurre 3,529,439; proste beneficya 6,588,297; fabryki kościelne 11,939,661. Suma ogólna 75,841,439. Zauwazyć należy że suma ta nie jest dokładną, gdyż opiera się na danych korporacyi, w których interesie jest, ażeby chody zdawały się być mniejsze, jak są w rzeczywistości.

W skutek odezwy Rattazkiego powróciło już kilkunastu biskupów, jak np. biskup Parmeński i Guastallski i na swe posady.

Król Wiktor Emanuel opuścił dziś Wenecyę i rozpoczął okólną podróż w prowincjach weneckich, zaczynając od Udine; dekret królewski amnestuje wszystkich w skowych weneckich, których osądzono za dezercyę, uszczelnioną przed dniem 6 maja.

Nazione donosi, że parlament zwołany będzie dnia 11 grudnia.

Wenecya, 13 listopada. Wczoraj zwiędził król a demia szatuk pięknych, jako też kościół i archiwum Frari. W archiwum odczytano mu pomiędzy innymi dokument, przez który rada dziesięciu przyjęła domubaudki do godności patrycyuszowskiej. Następnie był król wycieczką do Murano i zwiędził tamtejsze fabryszkła i porcelany. I w tej wycieczce towarzyszyła mu niezliczona liczba gondoli. Serenada na kanale Granwykonana wieczorem, zakończyła szereg uroczystości publicznych. Kilka tysięcy gondoli, wszystkie przystrojone w papierowe latarnie kolorowe, pomiędzy niemi między 12, z których muzyka i śpiew się oddawał, płynęły po kanale, podczas kiedy domy miasta wspaniale oświetlone były i błyszczały w pełnym znaczeniu tego wyrazu w morzu światła. Później odbył się świetny bal w pałacu hr. Papadopoli, na którym obecni byli książęta królwscy i księżna Genuy. — Jutro król wyjeżdża i udaje się do Udine, następnie do Belluno, Treviso, Paduy, Vencza, Verony i Mantuy. W noc z dnia 20 na 21 wraca na Reggio do Florencyi.

Przez zjechanie się dwóch pociągów w dniu 7 listopada z rana o godzinie 10 pomiędzy Mestre a Wenecyą na moście kolei żelaznej przeszło 30 osób zostananych.

Telegramy.

Inspruk, 20 listopada. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu krajowego interpelowano rząd, czy rozchodzące się po Tyrolu włoskim wieści o odstąpieniu tej części kraju są prawdziwe i czy rząd zdecydowany jest stanowczo wystąpić przeciw podobnym pogłoskom. Komisarz rządowy oświadczył, że wszelkie wieści tego rodzaju są zupełnie bezzasadne, gdyż rząd nie myśli wcale odstąpić południowego Tyrolu, a przeciw zmierzającej w temu agiacyi w Tyrolu włoskim wystąpi jak najenergiczniej.

Petersburg, 20 listopada. Z Moskwy donoszą, metropolita Filaret, przy przedstawieniu się angielskiej następcy tronu, prosił go o doręczenie matce następcy próby: kronawa Anglii raczy zechcieć zwrócić sympatyswą ku chrześcianom na Wschodzie i udzielić im pożądanego poparcia. Książę Walli odpowiedział, że Anglii leży na sercu popieranie i szerzenie chrześcianswa na całym świecie.

Petersburg, 19 listopada. Ogłoszony dziś ukaz ceski upoważnia ministra skarbu do zawarcia z domaniem Hope i Sp. w Amsterdamie oraz Baring Brothers w Londynie 5 procentowej pożyczki w sumie 70,800,000 florenów (6 milionów funtów szterlingów), celem zagwarantowania wydatów, jakie skarb państwa w związku z oskądzeniem musi, jako też celem pokrycia innych jeszcze długów.

Paryż, 19 listopada. Dzisiejszy Monitor wieczornioświadcza w swym buletynie: Ton, w jakim przemawiał okólnik barona Ricasolego o kwestyi rzymskiej, dowo powonownie, iż rząd włoski stanowczo jest zdecydowany wykonać w sposób lojalny konwencyę wrześniaową, ostarzać się o to, ażeby stypulacye jej były szanowane.

ngła“ każdy czytelnik z łatwością odgadnie. Otóż „hymn narodowy“ odśpiewali artyści włoscy a tańczyła na tym galowem przedstawieniu p. Bogdanow z Petersburga. Trzy rzeczy głównie teraz publiczność naszą zajmują: panna Bogdanow, Włosi i „Zydy“ Korzeniowski. Co do pierwszych dwóch publicznej ciekawości przedmiotów są jakoby ustalone. Wszyscy się zgadzają, że panna Bogdanow dobrze tańczy a Włosi źle śpiewają, przynajmniej śpiewich w żadnej nie zostaje proporcji do sum, jakie trupa ta z ujmą sceny narodowej pochłania. Gwiazdą trupy jest jak przedtem panna Trebelli, ale gwiazda ta już przeszłego roku była cokolwiek zamgloną i prawdopodobnie coraz mniej jaśnieć będzie. Czas straszliwym jest dla kobiet i śpiewaczek. Co do „Zydów“ głosy podzielone. Odnowione to „arcydzieło“ Korzeniowskiego po dwuletniej na scenie nieobecności i każde przedstawienie sale napelnia. Mogłem dopiero na czwartym być obecnym, tak o bilety trudno. Poszedłem zaś z tém większą ciekawością, że nigdy „Zydów“ na scenie nie widziałem. Wieczór ten dla mnie stał się pamiątkowym; nie doznałem nigdy gorszego w duszy rozdwojenia, bo gra aktorów wyborną była a sztuka haniebna. Zle się z resztą wyraziłem mówiąc, że to sztuka, racęj powiedzieć trzeba, że to scen kilkanaście, sklejonych razem, a każda z nich zamiast wylewem być poetycznego natchnienia, jest tylko

zimnym wynikiem psychologicznego studyum; w końcu przedstawienia o żadnej osobie powiedzieć nie możesz, że cię zajęła. Szutki czasem greszą przez brak akcyi, wtedy popisują się piękną deklamacyą: w „Zydach“ zaś niema ani deklamacyi ani akcyi, mimo biegających slug, grających w karty, skaczących zydków obszarpanych, wzdychających księżniczek i grymaszającej hrabiny. Dość, że opuściłem sale w najgorszym humorze. Ale tu nie koniec przykrości. Wychodząc przysiał deszcz ulewny, a ja bez parasola, dzięki nieprzeznaczonej służącej, który mnie zapewnił, że padać nie będzie. Dorożek zwykle w takim przypadku nie ma, a jeśli są, nie na wiele się przysadają, bo zupełnie otwarte. Przykryłem więc kapeluszy białą chustką, ale wkrótce wiatr tę jedyną zastonę uniósł daleko w błotnistą ulicę, a ja stanąłem w domu przemoknięty zupełnie, ze zniszczonym kapeluszem, który dwa dni przedtem za siedm rubli kupilem. Gdy się więc przebrałem i przy samowarze marzyć zacząłem o dramatycznych zdolnościach Korzeniowskiego, uwierzyłem, że marzenia te dla nieobsczyka poety nie bardzo były pocholebne. Przypomniało mi się wtedy, że wiele lat temu, gdy wychodził z gimnazjum miałem sprzeczke z przyjaciелеm o tych samych „Zydów“ a gdy stanowczo im odmawiał wszelkiej dramatycznej salety, odparł mi przyjaciel, że nie mam wyobrażenia o „perle“ polskiej dramaturgii.

Ciekawym, czy dzisiaj jeszcze uważa on tę perłę za prawdziwą.

Ale nieszczęśliwa przygoda już przeszła i dzisiaj więcj jej na myśl sobie nie przywzdo. Gdy mnie książki znajdą, uciekam w dziedzinę sztuki, a gdy sztuka mnie znudzi lub zrazi, wracam na nowo do książek. I tak najazutrz po nieszczęśliwym owym wieczornem sięgnięciu przypadkiem po broszurę, która kilka miesięcy temu kupiona, dotąd nie tknięta leżała na stole. Jest to broszura o pajakach; nie lękając się, żeżym nie zaczął wam trafić o tych niesympatycznych istotach, gdyż nawet treści pismka opowiedzieć nie potrafię. Jest to spis alfabetyczny pajaków, jakie pan Taczanowski, kustosz tutejszego zoologicznego gabinetu zebrał w Warszawie i w okolicy. Rzecz to bez wątpienia ciekawa, zobaczycy kilkaset różnorodnych pajaków przed sobą na stole, mianowicie, że między nimi nie jeden znajdzie się oryginał. Jest tam np. pajak — samiec, którego połowica żyje w Ameryce, a o której dotąd mniemano, że na kształt amazonek bezmałżeństwa się obywa. Nieszczęśliwy samiec, którego dotąd w całej Ameryce szukano nadaremnie znalazł się narecznie w Warszawie i to podobno na płocie pod jakimś kościołem. Żył tam samotnie, jak prawdziwy celibataryusz. Przyznam się, że pajaki nie koniecznie lubię, ale dla tego osobliwego

samca, który oceanem odgródzony od połowicy swojej byłbym złożył uszanowanie moje panu Taczanowskiemu którego dotąd nie znam. Ale wyjechał na nieszczęście i to z panem Wagą, znanym zoologiem, który nie miałem się tym samym owadów amatorem. Obaj majążowie, tajemniczo pajaków miłością między sobą związywali się w wielką podróż naukową; mają w niej dotrzążyć w głąb Afryki. Z okoliczności tej bierze jedna z tutejszych gazet pochop do życzenia, aby przywieźli gorila do naszego muzeum. Byłby on bez wątpienia oszabliwoci i ozdobą tutejszych zbiorów. Ale goril najstraszniejsz jest z mały wielkich i gazet opowiada najwięcej jak silny przeszło sześć stóp wysoki zwierz z iskrajacem okiem odważnie stawa do walki, ufając znakomitym pazurom swoim i zębom, a znakomitęj jeszcze sile potężnych ramion. Czaję godzi się biednych zoologów, którzy pretensyi mają do myślistwa, podżegać do walki z takim potworem. Jeżeli bez narażenia życia swego nabyć go nie mogą, to mniejsza o gorila, wolimy żywych zoologów niż wypchaną małpę. Ulubioną rzeczą wszędzie znajdują w Afryce, i tam są nieznane dotąd pajaki, i zaręczam czytelnikom, takowe zbierać będą skwapliwie.

Wenona, 18 listopada. Król z następcą tronu przy- wyraża się w okólniku do prefektów o sprawie w ten sposób: Po konwencji wrzesniowej nie nie może kwestya rzymska być nadal podbudką... Włochy przyręki Francji i Europie nie... Włochy przyręki Francji i Europie nie... Włochy przyręki Francji i Europie nie...

Wrocław, 18 listopada. Resztki powstańców kandy- poddawanie się ustaje. Kilku naczelników... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Wrocław, 18 listopada. W królestwie greckim ustano- generalne komendy, zachodniej Grecji, wscho-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Telegraficzne giełdy berlińskie. Dnia 21 listopada. Kurs wal. ospale. pr. 4 1/2% pożycz. 99 98 1/2. pruska 5% pożycz. 103 1/2. 103 1/2. Obs. długu państw. 85 84 1/2. Peln. n. 4% list. zast. 89 89. dto list. ren. 83 89 1/2. austr. pożycz. nar. 53 53 1/2. dto losy z r. 1860 64 1/2. 64 1/2. polsk. list zastaw. 61 60 1/2. 60 1/2. ros. poz. prem. 1864 90 1/2. 90. dto 1866 86 84 1/2. 84 1/2. Rosyjskie banknoty 81 1/2. 80 1/2. Amerykański 75 1/2. 75 1/2.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Wrocław, 21 listopada. Onegdaj rozposzły się, jakiejś... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Wrocław, 21 listopada. Onegdaj rozposzły się, jakiejś... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Wiadomości literackie.

Roocznik Towarzystwa historyczno-literackiego w Pa-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

nisch. jeometra, lat 62, w Poznaniu. Antonina z Szuldrzyn-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

* Obiad agronomiczny we Wrześni.

Kędy Wrześnica biegiem wolnym płynie—... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Nic tak nie łączy, jako uczta wspólna:... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Wieloletni przytulono na dnie. Nie maś już Piasta z Kruszwicy starego... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Wieloletni przytulono na dnie. Nie maś już Piasta z Kruszwicy starego... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Przebieg przemysłowy. (Dokończenie.) Jeśli zwró-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Przebieg przemysłowy. (Dokończenie.) Jeśli zwró-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Przybyli do Poznania dnia 21 listopada.

BAZAR. Zychliński z rodziną z Uszarska, Chłapowski z Boni-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Ochodzące z dworca pociągów kolei żelaznej.

Do: 1. Wrocławia (Saksonii, Wiednia, Krakowa) 6 rano. 2. Mieszany pociąg do Wrocławia 9 51. 3. Starogrodu (Szcza, Berlina, Królewa, Petersburga) 11 23. 4. Wrocławia (jak p. Nr. 1) 4 49. 5. Starogrodu (jak p. Nr. 3) i Warszawy 9 41.

Przybywające pociągi.

Z: 1. Starogrodu (Szcza, Berlina, Królewa, Petersburga, Warszawy) 6 rano. 2. Mieszany pociąg do Wrocławia 9 30. 3. Wrocław (Wiednia, Krakowa i Saksonii) 11 25 wpt. 4. Starogrodu (jak p. Nr. 1) 4 50 po p. 5. Wrocławia (jak p. pod Nr. 3) 9 41.

matych instytucji emigracyjnych, i nekrologi ziomków w osta-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Tom Rocznika, od 20 do 22 arkuszy druku liczący, wyjdzie, jak wspomnieliśmy powyżej, przed końcem bieżącego roku. Cena 7 fr. 50 c. Oby, które zaprenumerują ten Rocznik w księ-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Przybyli do Poznania dnia 21 listopada.

BAZAR. Zychliński z rodziną z Uszarska, Chłapowski z Boni-... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Ochodzące z dworca pociągów kolei żelaznej.

Do: 1. Wrocławia (Saksonii, Wiednia, Krakowa) 6 rano. 2. Mieszany pociąg do Wrocławia 9 51. 3. Starogrodu (Szcza, Berlina, Królewa, Petersburga) 11 23. 4. Wrocławia (jak p. Nr. 1) 4 49. 5. Starogrodu (jak p. Nr. 3) i Warszawy 9 41.

Przybywające pociągi.

Z: 1. Starogrodu (Szcza, Berlina, Królewa, Petersburga, Warszawy) 6 rano. 2. Mieszany pociąg do Wrocławia 9 30. 3. Wrocław (Wiednia, Krakowa i Saksonii) 11 25 wpt. 4. Starogrodu (jak p. Nr. 1) 4 50 po p. 5. Wrocławia (jak p. pod Nr. 3) 9 41.

Ochodzące poczty osobowe.

Do: Dąbrowki, post. po. Skiewierzyn n. W... 7 30 rano. Kargow... 7 30. Krotoszyńska... 8. Gniezna... 8 30. Pleszewska... 12. Strzałkowa... 1. Gniezna... 1. Obornik... 7. Cylchowa... 7. Skwierzyn n. W... 7 15. Krotoszyńska... 7 15. Ostrowa... 7 45. Wągrowca... 10 30. Trzemeszna... 11 30 nocą.

Przybywające poczty osobowe.

Z: Trzemeszna... 4 30 rano. Krotoszyńska... 5. Wągrowca... 4 40. Obornik... 8 25. Skwierzyn n. W... 8 45. Ostrowa... 9 30. Cylchowa... 10 20. Strzałkowa... 2 40 pop. Gniezna... 3. Pleszewska... 6 40. Gniezna... 7. Dąbrowki... 7 30. Krotoszyńska... 7 30. Kargow... 7 45. Nakła... 8 5. Skwierzyn n. W... 10 15.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Przebieg przemysłowy. (Dokończenie.)

Jeśli zwrócić się do oceny korzyści, jakie odnosi ogólny dobrobyt... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Jeśli zwrócić się do oceny korzyści, jakie odnosi ogólny dobrobyt... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Przebieg przemysłowy. (Dokończenie.)

Jeśli zwrócić się do oceny korzyści, jakie odnosi ogólny dobrobyt... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Jeśli zwrócić się do oceny korzyści, jakie odnosi ogólny dobrobyt... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

stwow przemysłowym i handlowym od przypadkowych wpływów... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

stwow przemysłowym i handlowym od przypadkowych wpływów... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

stwow przemysłowym i handlowym od przypadkowych wpływów... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

stwow przemysłowym i handlowym od przypadkowych wpływów... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

S. Z Mogilnickiego, 18 listopada.

Ziemiaki się nieobrodziły, ogólnie to narzekanie gospodarzy w powiecie naszym... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Ziemiaki się nieobrodziły, ogólnie to narzekanie gospodarzy w powiecie naszym... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Pomędzy różnymi sprawami poruszono znów kwestyę Ziemianina.

Podług ustaw centralnego Towarzystwa Gospodarczego członkowie... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Odczytane następnie trzy rozprawy.

„O wynagrodzeniu urzędników gospodarczych“ i „O budowlach... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

(Cz.) Dolask, 17 listopada.

Po dwumiesięcznej chorobie i złą spowodowanej przezwie odbyło się dopiero dzisiaj o godzinie 4... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

Po dwumiesięcznej chorobie i złą spowodowanej przezwie odbyło się dopiero dzisiaj o godzinie 4... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny... walczyli z rządem. Yabia pasza, główny...

